

Ochrana údajů: bez incidentů

Jedním z nejdůležitějších úkolů při sčítání bylo **zabezpečení maximální ochrany dat**. Tomuto úkolu úřad věnoval hodně pozornosti i finančních prostředků. Dobrá zpráva je, že dosud nebyly zaznamenány žádné závažné incidenty.

Ani při nejsložitější etapě – distribuci a sběru formulářů nedošlo k žádné ztrátě dokumentů. ČSÚ významně dbal na zabezpečení přepravy formulářů i na ochranu míst, kde byly uloženy. Například sčítací komisaři museli každý den odevzdávat všechny sčítací formuláře (vyplněné i nevyplněné) na zabezpečená sběrná místa. Tato sběrná místa České pošty byla kontrolována, zda z hlediska bezpečnosti splňují všechna požadovaná kritéria.

Pracoviště pod dozorem

Formuláře ze sčítání jsou v úložišti dokumentů, kam má přístup jen velmi omezený počet pracovníků. Platí zde přísná bezpečnostní opatření – vstup do prostor je možný jen prostřednictvím čteček vstupních karet. Další kontrola je podle seznamu osob na recepci. Nikdo nesmí mít na pracovišti mobilní telefon, notebook, ani jiné záznamové zařízení (digitální kameru, fotoaparát apod.). Celý prostor včetně nakládací rampy je monitorován. Z místa je také pořizován digitální záznam, aby ochrana skladovaných listinných materiálů a osobních dat byla co nejkompletnější. Pracovníci mají zákaz vynášet jakékoliv listinné materiály bez souhlasu vedoucího směny.

Žaluzie a čipové karty

Rovněž při zpracování dat na režimovém pracovišti (skenování, validace, kódování) platila obdobná bezpečnostní opatření. Pracovníci si tam mohli vzít pouze MP3 pře-

hrávač, případně radiopřijímač. Nesměli mít u sebe ani mobilní telefon, tužku či papír. Bylo třeba zamezit opisování či fotografování citlivých dat. Také žaluzie na oknech musely být staženy, aby na monitory nebylo vidět z okolních domů.

Všichni pracovníci na režimovém pracovišti obdrželi průkazku a čipovou kartu. Ty jim umožňovaly vstup do budovy a příslušného patra. Bez čipové karty nemohli pracovat na počítači. Pro přístup k aplikacím bylo nezbytně nutné vložit kartu do čtečky počítače a pomocí PINu, přihlašovacího jména a hesla potvrdit svoji autorizaci. Průkazku

se jménem a fotografií byli lidé povinni nosit na viditelném místě po celou pracovní dobu.

Veškeré zpracování, nejen úkony prováděné při validaci dat, manuálním kódování a manuální datové burze probíhají na chráněné lokální počítačové síti fyzicky oddělené od jiných systémů. Zálohování dat probíhá na přenosných médiích pečlivě zabezpečeným a kontrolovaným způsobem.

Český statistický úřad rozhodl, že po převedení všech dotazníků do elektronické podoby provede co nejdříve anonymizaci údajů. Tím sníží nebezpečí zneužití individuálních a osobních údajů ještě



před uplynutím termínů stanovených příslušnými zákony. Anonymizace bude provedena zhruba jeden rok od sčítání. Z databází proto budou odstraněny: jméno a příjmení, rodné číslo a datum narození.

V termínu, který uvádí zákon, proběhne druhá etapa anonymizace. Její rozsah bude ČSÚ ještě konzultovat s Úřadem pro ochranu osobních údajů. Úřad se totiž tak trochu ocitá v kleštích. Na jedné straně musí mít v databázi údaje v takové podobě, aby nedošlo k úniku osobních údajů, na straně druhé musí umět z dat spočítat požadované výstupy až do nejmenších územních celků.

Zákon rovněž ukládá předat anonymizovaná data Národnímu archivu. Všechny sebrané údaje byly pro tento účel převedeny do podoby elektronických formulářů.

Všechny sčítací formuláře (sebrané z domácností i nepoužité či neopravitelné) budou skartovány. Skartace byla zahájena již 8. listopadu 2011. Celkem bude skartováno zhruba 125–130 tun materiálů sčítání.



Anonymizace údajů

Údaje uložené v databázích jsou v určitém období anonymizovány. Zákon č. 296/2009 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů 2011 v § 22, odst. (4), stanoví termín provedení likvidace sčítacích formulářů zařazením do skartačního řízení a následně ukládá elektronické formuláře a záznamy anonymizovat v souladu se zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. Je zde uvedena lhůta **do tří let od sčítání**.

Josef Škrabal
odbor statistiky obyvatelstva